

Nr 170.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 26 maj 1933 (nr 229) angående blodundersökning i mål om barn utom äktenskap; given Stockholms slott den 7 mars 1947.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 26 maj 1933 (nr 229) angående blodundersökning i mål om barn utom äktenskap.

GUSTAF.

Herman Zetterberg.

F ö r s l a g

till

L a g

om ändrad lydelse av 2 § lagen den 26 maj 1933 (nr 229) angående blodundersökning i mål om barn utom äktenskap.

Härigenom förordnas, att 2 § lagen den 26 maj 1933 angående blodundersökning i mål om barn utom äktenskap skall erhålla följande ändrade lydelse.

*(Gällande lydelse.)**(Föreslagen lydelse.)*

2 §.

Ej må föreläggande enligt 1 § meddelas, såframt anledning saknas därtill, att den uppgivne fadern haft samlag med barnets moder å tid då det kan hava avlats, eller av utredningen framgår att han ej kan vara fader till barnet.

Yrkande, som avses i 1 §, skall framställas så snart ske kan, och medele rätten utan dröjsmål sitt beslut.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälle i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 februari 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Tillförordnade chefen för justitiedepartementet, statsrådet Danielson, anmäler fråga om *ändring i bestämmelserna angående blodundersökning i faderskapsmål med anledning av processreformen.*

Föredraganden anför följande.

I 1 § lagen den 26 maj 1933 angående blodundersökning i mål om barn utom äktenskap stadgas, att därest i sådant mål den uppgivne fadern yrkar att undersökning skall ske för utrönande, huruvida det med hänsyn till hans samt moderns och barnets blodgruppsegenskaper får anses uteslutet att barnet avlats av honom, men modern ej frivilligt medverkar till åstadkommande av undersökningen, rätten må vid vite förelägga henne att med intyg av läkare visa, att å henne samt å barnet, såframt det står under hennes vårdnad, tagits för ändamålet erforderliga blodprov. Enligt 2 § må emellertid dylikt föreläggande ej meddelas såframt anledning saknas till antagande att den uppgivne fadern haft samlag med modern å tid, då barnet kan hava avlats, eller av utredningen framgår, att han ej kan vara fader till barnet. Detta sammanhänger med att blodundersökning ansetts icke kunna leda till ett positivt bevis för faderskap utan endast i vissa fall giva vid handen att den uppgivne mannen icke är fader till barnet. Med hänsyn härtill har det ansetts, att modern icke bör tvingas att underkasta sig obehaget av en blodprovstagning om det redan av andra skäl framgår att hennes talan ej kan bifallas. Någon större praktisk betydelse torde stadgandet härom icke äga. I flertalet fall torde oberoende av utredningen i målet modern lämna sitt medgivande till blodundersökning.

På sätt framhålles i processlagberedningens den 17 mars 1944 avgivna betänkande med förslag rörande nya RB:s ikraftträdande m. m. (SOU 1944: 9 och 10) blir det efter rättegångsreformens genomförande av särskild betydelse att blodundersökning äger rum under ett tidigt skede i målet. Kunde sådan undersökning ej komma till stånd förrän övrig bevisning förebragts, skulle det på grund av föreskrifterna i 43 kap. 11 § nya RB bli regel, att två huvudförhandlingar måste hållas i faderskapsmål. Enligt 42 kap. 19 §

nya RB gäller som allmän regel, att om yttrande av sakkunnig erfordras i tvistemål, sådant yttrande skall inhämtas redan under förberedelsen. Beredningen har funnit detta vara den lämpligaste utvägen även i nu förevarande fall. Olägenheten av att behovet av blodundersökning icke alltid kan med fullständig säkerhet bedömas har ansetts icke böra tillmätas avgörande betydelse. I betänkandet framhålles emellertid, under hänvisning till 35 kap. 7 § nya RB, att yrkande om blodundersökning icke borde bifallas, om det redan vid förberedelsen bleve uppenbart att moderns talan vore ogrundad.

Beredningen har övervägt, om det icke med hänsyn till det sålunda anförda vore överflödigt att meddela särskilda föreskrifter angående tiden för företagande av blodundersökning. Emellertid har beredningen ansett lämpligt, att ett stadgande i detta ämne alltjämt upptoges i sammanhang med övriga regler om blodundersökning i faderskapsmål. I betänkandet har därför intagits ett förslag till *lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 26 maj 1933 (nr 229) angående blodundersökning i mål om barn utom äktenskap*, enligt vilket de nuvarande bestämmelserna i lagrummet skola ersättas med föreskrift att yrkande om blodundersökning skall framställas så snart ske kan samt att beslut i anledning av sådant yrkande skall meddelas utan dröjsmål. Det framhålles, att detta ej borde anses innebära att den som underlåtit att redan under förberedelsen påkalla blodundersökning skulle vara avskuren från möjligheten att senare framställa begäran därom. Huruvida ett yrkande som gjordes först vid huvudförhandlingen skulle avvisas eller ej, finge bedömas med ledning av föreskrifterna i 43 kap. 10 § nya RB.

Jag vill erinra, att ärvdabalkssakkunniga framlagt bl. a. förslag till ny lag angående blodundersökning m. m. i mål om äktenskaplig börd eller faderskapet till barn utom äktenskap. Till detta förslag har jag emellertid ännu icke kunnat taga ståndpunkt.

Vad processlagberedningen föreslagit synes mig lämpligt i avbidan på prövningen av ärvdabalkssakkunnigas förslag. Lagändringen torde böra träda i kraft den 1 januari 1948.

Härefter hemställer föredraganden, att lagrådets utlåtande över ifrågavarande lagförslag, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar¹, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Bertil Crona.

¹ Denna bilaga, som är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 5 mars 1947.

Närvarande:

justitieråden LAWSKI,
GYLLENSWÄRD,
NISSEN,
regeringsrådet KUYLENSTIERNA.

Enligt lagrådet den 28 februari 1947 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 21 februari 1947, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 26 maj 1935 (nr 229) angående blodundersökning i mål om barn utom äktenskap.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av hovrättsassessorn S. Strömberg.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Åke Mossler.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler lagrådets den 5 mars 1947 avgivna utlåtande över det den 21 februari 1947 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 26 maj 1933 (nr 229) angående blodundersökning i mål om barn utom äktenskap*.

Föredraganden hemställer att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lars Nordvall.